

اصولی برای مدیریت، کنترل و نظارت در انتخابات

این گزارش ترجمه سندی است با عنوان:

"Principles for Election Management, Monitoring, and Observation in the SADC Region"

که حاصل کنفرانس مجمع انتخاباتی آفریقای جنوبی است. این کنفرانس از ۱۱ تا ۱۴ ژوئن ۲۰۰۰ در ویندهوک نامیبیا برگزار و سند آن در سال ۲۰۰۶ از سوی موسسه انتخاباتی آفریقای جنوبی منتشر شد.

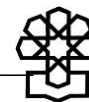
معاونت پژوهش‌های سیاسی - حقوقی
دفتر: مطالعات سیاسی

کد موضوعی: ۲۶۰
شماره مسلسل: ۱۴۶۵۹
بهمن‌ماه ۱۳۹۴

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۲.....	مقدمه
۵.....	۱. زمینه نهادی انتخابات در کشورهای سدک
۱۰.....	۲. مرحله قبل از انتخابات
۱۷.....	۳. مرحله انتخابات
۲۰.....	۴. مرحله بعد از انتخابات
۲۲.....	۵. کنترل و نظارت بر انتخابات
۲۵.....	نتیجه گیری

اصولی برای مدیریت، کنترل و نظارت در انتخابات

چکیده

«اصولی برای مدیریت، کنترل و نظارت بر انتخابات در منطقه جامعه توسعه آفریقایی جنوبی» نتیجه کنفرانس مجمع انتخاباتی آفریقایی جنوبی است که از ۱۱ تا ۱۴ ژوئن ۲۰۰۰ در ویندهوک نامیبیا برگزار شد. بیش از ۱۰۰ شرکت‌کننده از کشورها، کمیسیون‌های انتخاباتی، احزاب سیاسی، جامعه مدنی و مؤسسات پژوهشی و کارشناسان سیاسی و انتخاباتی از کشورهای منطقه جامعه توسعه آفریقایی جنوبی در این مجمع حضور پیدا کردند. شرکت‌کنندگان در این کنفرانس به تبادل نظر در مورد عوامل تعیین‌کننده بهترین تجربه انتخاباتی، به‌ویژه مسائل مرتبط با بهبود مدیریت، کنترل و نظارت انتخاباتی و تقویت شفافیت فرآیند انتخاباتی پرداختند.

موضوع این کنفرانس، «جستجوی معیارها و هنجارهای انتخاباتی» و هدف آن تعریف مجموعه‌ای از معیارهایی برای راهنمایی برگزاری انتخابات و ایجاد فضایی برای برگزاری انتخابات بود. این نشست بر ضرورت توسعه و بهبود استانداردها و هنجارهای منطقه‌ای تأکید کرد تا برای مذاکرات ملی معیارها فراهم و رهنمودی برای «بهترین تجربه مدیریت انتخاباتی» ارائه کند.

در این کنفرانس پیشنهاد شد که کارگروهی شش‌گانه هشت نفره که نماینده همه مشارکت‌کنندگان باشد، تشکیل شود. کارگروه مذکور موظف بود که در کل منطقه با دست‌اندرکاران انتخاباتی درباره اصلاح چارچوب‌های انتخاباتی شناخته شده، ارزیابی تجربه انتخاباتی منطقه و مشخص کردن بهترین شیوه برگزاری انتخابات برای تحکیم و تعمیق دموکراسی مشورت کند.

در نتیجه فعالیت این کارگروه پیش‌نویس سندی تهیه و در کنفرانسی که ذی‌نفعان انتخاباتی کشورهای «جامعه توسعه آفریقایی جنوبی» تشکیل داده بودند ارائه شد. این پیش‌نویس در کنفرانس گفته شده بررسی و تکمیل و سپس به اتفاق آرا تصویب شد.

این سند نهایی حاصل این فرآیند است و بر ضرورت وجود تدبیر صحیح سیاسی، حقوقی و مبتنی بر قانون اساسی تأکید می‌کند؛ تدبیری که حامی انتخاباتی مشروع، معتبر، منصفانه و آزاد - به‌عنوان پیش‌زمینه مدیریت انتخابات دموکراتیک - باشد.

این سند به‌گونه‌ای تنظیم شده است که نمایانگر تاریخ‌نگاری رویدادهای مدیریت انتخابات باشد. این سند با بحث درباره مقتضیات حقوقی و سیاسی اداره امور - به‌گونه‌ای که به شکل‌گیری نظام انتخاباتی و نهادهای انتخاباتی حمایت‌کننده آن منجر شود - شروع می‌شود. از این‌رو، این سند به سه

مرحله فرایند انتخاباتی - مرحله قبل از انتخابات (مقدماتی)، مرحله انتخابات و مرحله پس از انتخابات - می‌پردازد. این سه مرحله از اهمیتی برابر برای فرآیندها و رویه‌های ضروری برگزاری انتخابات مشروع، معتبر، منصفانه و آزاد در یک فضای آرام و باثبات برخوردارند. چالش‌ها و گرایش‌های منطقه‌ای خاصی برای هر سه مرحله شناسایی و پیشنهادهای برای بهترین شیوه مدیریت انتخابات ارائه شد. از آنجا که در همه مراحل این چالش‌ها وجود داشتند، کنترل و نظارت بر انتخابات به‌طور جداگانه مورد بررسی قرار گرفتند و در سند، قبل از نتیجه‌گیری آورده شدند.

اصول پیشنهادی مسائل مهم ذیل را مدنظر قرار داده‌اند:

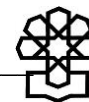
- نیاز به یک چارچوب جامع حقوقی و مبتنی بر قانون اساسی،
- اهمیت رویه‌های پیش‌انتخاباتی قابل دسترس و شفاف (شامل فرآیند تعیین مرز، نام‌نویسی رأی‌دهندگان و ثبت نام نامزدها)،
- استفاده برابر از رسانه‌ها و منابع عمومی و مسائل مالی احزاب سیاسی،
- سازماندهی و مدیریت مرحله انتخابات از جمله تعیین محل ایستگاه‌های رأی‌گیری، ترکیب آنها و دسترسی به آنها، سری بودن برگه‌های رأی و مرحله شمارش،
- مرحله پس از انتخابات، شامل حل منازعات انتخاباتی و راه‌های تضمین نتایج قابل پذیرش،
- الزامات کنترل و نظارت آزادانه، معتبر، حرفه‌ای و بی‌طرفانه فرآیند انتخابات.

مقدمه

آفریقای جنوبی در دهه گذشته پیشرفت خوبی در نهادینه‌سازی دموکراسی داشته است. این امر در برخی از برنامه‌های توسعه که در کشورهای «جامعه توسعه آفریقای جنوبی»^۱ (سدک) رخ داد - از جمله برگزاری انتخابات موفقیت‌آمیز چند حزبی در تعدادی از این کشورها در ده سال گذشته - مشهود است. شواهدی از مشارکت رو به رشد مردم در حکمرانی دیده می‌شود و راه گفتگوی بین دولت و مشارکت‌کنندگان هموار شده است. برخی نهادهای دموکراتیک تأسیس شده و پاره‌ای تغییرات بزرگ نهادی، حقوقی و اجرایی با اهداف تثبیت و تعمیق دموکراسی شکل گرفته‌اند.

همچنین برای حمایت از چنین فرآیندهایی ساختارهای منطقه‌ای تأسیس شده‌اند. این ساختارهای منطقه‌ای عبارتند از: «مجمع کمیسیون‌های انتخاباتی کشورهای جامعه توسعه آفریقای جنوبی»^۲، «مؤسسه انتخاباتی آفریقای جنوبی»^۳ «شبکه حمایت انتخاباتی جامعه توسعه آفریقای

1. Southern African Development Community (SADC).
 2. Electoral Commissions Forum of SADC Countries (ECF).
 3. Electoral Institute of Southern Africa (EISA).

جنوبی»^۱ و «مجمع پارلمانی جامعه توسعه آفریقای جنوبی»^۲ این سازمان‌ها خودشان را ملزم می‌کنند که از رشد و تعمیق دموکراسی در منطقه زیرمجموعه خود حمایت کنند. در راستای چنین اهدافی ناظران انتخاباتی برای کنترل و نظارت بر انتخابات در منطقه اعزام می‌شوند، پرسنل انتخاباتی آموزش داده می‌شوند و برخی فعالیت‌های دیگر انجام می‌شود.

موانع عمده‌ای، که در برابر چنین پیشرفت‌هایی مقاومت می‌کنند، باقی هستند. یکسری منازعات در چندین کشور منطقه وجود دارد و شرایطی حاکم است که نتایج انتخابات برای همه احزاب ذینفع قابل پذیرش نیست و این امر در مواقعی به خشونت و بی‌ثباتی منجر شده است. حتی در برخی از کشورها که تا حدودی نتایج انتخابات پذیرفته می‌شود، نارضایتی‌هایی را بعد از انتخابات می‌توان مشاهده کرد.

بنابراین، باید تلاش زیادی انجام شود تا از طریق در پیش گرفتن امکانات و رویه‌های رأی‌گیری مردمسالار و ایجاد نوعی فرهنگ صلح و مدارا، یکپارچگی فرآیند انتخاباتی، تأمین شود. بایستی برای حل منازعه سازوکارهای جایگزین ایجاد شوند که به‌طور ویژه‌ای بر منازعات انتخاباتی تمرکز داشته باشند و شرایط قانونی موجود را تکمیل کنند.

تجربه این منطقه و مناطق دیگر نشان می‌دهد که تعمیق دموکراسی، بیشتر مستلزم برگزاری انتخابات دوره‌ای و تأسیس مجموعه‌ای از نهادهاست. تعمیق دموکراسی همچنین مستلزم ایجاد مجموعه‌ای از ارزش‌های عمومی است که برگزاری انتخابات عادلانه‌ای را که ویژگی‌های آن نمایندگی، پاسخگویی، فراگیر بودن، شفاف بودن، برابری جنسی، تساهل و مدارا و احترام به تنوع است تضمین کند. این ارزش‌های اساسی مورد توافق کشورهای سدک قرار گرفته و در اسناد و بیانیه‌های متعددی که امضا کرده‌اند ابراز شده است: بیانیه ۱۹۹۱ حراره، بیانیه ویندوک در مورد آزادی رسانه‌ها (۱۹۹۱)، پیمان ۱۹۹۲ سدک و بیانیه ۱۹۹۷ سدک در خصوص جنسیت و توسعه از جمله این اسناد است. در سال ۲۰۰۱ رهبران سدک بخشی از دستور کار خود را به این موارد اختصاص دادند: تقویت نظام‌های عمومی و ارزش‌های سیاسی و سایر ارزش‌های مشترکی که از طریق نهادهای داخلی مشروع و کارآمد در همه کشورها رواج یافته‌اند و تحکیم و حفظ دموکراسی، صلح و امنیت. این امر توأم با مسائل دیگر باعث شد که کشورهای عضو سدک در سال ۲۰۰۲، «برنامه‌ای برای توسعه استراتژیک منطقه» را اتخاذ کنند.

هرچند که این ابزارها حاکی از وجود اراده سیاسی هستند، اما متعهد بودن به آنها لزوماً به تنهایی منجر به بهترین عمل دموکراتیک، که عامل حیات دموکراسی است، نمی‌شود. از این‌رو، به تعریف و فهم مشترکی از آنچه «بهترین» عمل دموکراتیک را ایجاد می‌کند، نیاز است. این تعریف و فهم مشترک فقط از طریق گفتگوی بین ذینفعان اصلی در فرآیند انتخابات و از طریق یادگیری از تجربیات حاصل خواهد شد.

1. The SADC Electoral Support Network (ESN).

2. The SADC Parliamentary Forum.

در تلاش برای حل این مشکل، ابتکاراتی در سطوح جهانی، منطقه‌ای و ملی صورت گرفته است. برای مثال، دبیرخانه کشورهای مشترک‌المنافع یک سند کاری را در سال ۱۹۹۷ با عنوان «تجربه کشورهای مشترک‌المنافع» تهیه کرد؛ مؤسسه بین‌المللی IDEA^۱ در استکهلم سوئد، «آیین‌نامه اجرایی انجام اخلاقی و حرفه‌ای فعالیت‌های مدیریت انتخاباتی» را تدوین کرد؛ مؤسسه ناسیونال دمکراتیک ایالات متحده راهنمایی را تحت عنوان «ارزیابی انتخابات: اصول و مسائل اساسی در کشورهای هدف» منتشر کرد؛ و سازمان ملل متحد کتاب راهنمایی درباره «جنبه‌های حقوقی، فنی و حقوق بشری انتخابات» دارد. «سازمان همکاری امنیتی در اروپا»^۲ کتاب «راهنمای نظارت بر انتخابات» در آوریل ۱۹۹۹ منتشر کرد و اتحادیه آفریقا «راهنمایی‌هایی برای نظارت بر انتخابات و کنترل هیئت‌ها» را در فوریه ۲۰۰۲ و «بیانیه اصول مدیریت انتخابات داخلی در آفریقا» را در جولای ۲۰۰۳، تهیه کرده است.

در ماه مارس ۲۰۰۱ مجمع پارلمانی سدک «هنجارها و استانداردهایی برای انتخابات در منطقه سدک» را منتشر کرد. سند مذکور چارچوبی را از منظر پارلمانی فراهم می‌آورد که هدایت فضای سیاسی را در جهت برگزاری انتخابات‌های آزاد و عادلانه برعهده دارد. کارگروه EISA^۴ / ECF^۳ نیز تصمیم گرفت با بذل توجه به جنبه‌های تکنیکی و رویه‌ای انتخابات و لوازم برگزاری انتخاباتی خوب، کار مجمع پارلمانی را تکمیل کند.

نشست ویندهوک ابتکاری بود که از سوی گروه‌های مختلفی از ذینفعان دمکراسی در آفریقای جنوبی برگزار شد تا در مورد برگزاری انتخابات سالم و صحیح تبادل نظر کنند. طرف‌های شرکت‌کننده در این نشست، با انتخاب موضوع کنفرانس^۵ به دنبال این بودند که مجموعه‌ای از معیارهایی را برای هدایت اجرای انتخابات تعیین و محیط سالمی را تقویت کنند که در آن فضا بتوان انتخابات را برگزار کرد. نشست ویندهوک بر ضرورت تدوین اصول منطقه‌ای تأکید کرد که معیارهایی را برای مذاکره ملی فراهم کند و راهنمای بهترین تجربه مدیریت انتخاباتی باشد.

پیش‌نویس «اصول نظارت، کنترل و مدیریت انتخاباتی» را کارگروهی که در پایان نشست ویندهوک شکل گرفت تهیه کرد. «مجمع کمیسیون‌های انتخاباتی» و «مؤسسه انتخاباتی آفریقای جنوبی» گردهمایی متعاقبی را در ۵ و ۶ نوامبر ۲۰۰۳ در ژوهانسبورگ برگزار کردند که در آن اصول مذکور به طرف‌های شرکت‌کننده عرضه شد و مورد بحث قرار گرفت و بالاتفاق پذیرفته شد. اصول

1. The International Institute For Democracy and Electoral Assistance.

2. Organization For Security Cooperation in Europe (OSCE).

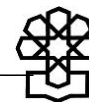
3. Electoral Commissions Forum of SADC Countries.

مجمع کمیسیون‌های انتخاباتی کشورهای جامعه توسعه آفریقای جنوبی.

4. Electoral Institute of Southern Africa.

مؤسسه انتخاباتی آفریقای جنوبی.

۵. موضوع این کنفرانس عبارت بود از: جستجوی استانداردها و هنجارهای انتخاباتی.

گنجانده شده در این سند براساس این پیش‌فرض تدوین شده که هر کشوری ویژگی‌های سیاسی، قانونی، اجتماعی و فرهنگی خاص خود را دارد. انتظار می‌رود که کشورها این سند را براساس مقتضیات ملی ویژه خود به کار ببندند.

۱. زمینه نهادی انتخابات در کشورهای سدک

۱-۱. چارچوب حقوقی و قانون اساسی

چارچوب‌های حقوقی و قانون اساسی اسناد اساسی کشوری هستند که زمینه و محیط قانونی برگزاری انتخابات را ترسیم می‌کنند. قانون اساسی هر کشوری باید هم چارچوب قانونی کشور را شکل بدهد و هم به عنوان عنصر اساسی اجرا و اعمال انتخابات آزاد، عادلانه، معتبر و مشروع ایفای نقش کند. اغلب کشورهای سدک خودشان را نسبت به تحقق بخشیدن به آزادی‌ها و حقوق اساسی مورد اشاره قانون اساسی و برگزاری انتخابات‌های چند حزبی آزاد، عادلانه، معتبر و مشروع متعهد کرده‌اند. اکثر آنها قوانینی برای مدیریت اجرای عمومی انتخابات‌ها وضع کرده‌اند. باین‌حال، به‌طور کلی، اصول قانونگذاری و قانون اساسی که به‌طور خاص با انتخابات مرتبط باشند، بسیار اندک‌اند. حتی زمانی هم که اصولی در این رابطه وجود دارند، جزئیات کافی مربوط به مدیریت انتخابات را دربر نمی‌گیرند. به‌علاوه، در نظام‌های تک‌حزبی سابق، اصول قانون اساسی و قانونگذاری، برای هماهنگ کردن ملزومات سیاست‌های دموکراتیک چندجانبه، هماهنگ نبودند.

• اصول پیشنهادی

چارچوب‌های حقوقی و قانون اساسی بایستی:

- آزادی‌های اساسی و حقوق بشر را تضمین و حکمرانی خوب و ارزش‌های ثبات سیاسی را تقویت کند.
- سازوکارهایی را مهیا کند که بتوان از طریق آنها بحران در فرآیند انتخاباتی را مدیریت کرد.
- شرایطی را برای بازبینی قانون اساسی مطابق با اصول تجربه دموکراتیک ایجاد کند.
- از شفافیت لازم در مورد برابری جنسی برخوردار بوده و اقدام ایجابی [تبعیض مثبت] را به‌عنوان تدبیری موقتی - تا زمانی که نمایندگی متوازن محقق شود - فراهم کند.
- درباره نوع نظام انتخاباتی بیانی روشن داشته باشد.
- برای انتخابات برنامه منظم در نظر بگیرد.
- تصریح کند که انتخابات نباید در کمتر از ۴۵ روز و بیشتر از ۹۰ روز از زمان شروع هر انتخاباتی طول بکشد.
- اصول حقوق بشر و آزادی‌های اساسی (به‌عنوان مثال مواد ویژه رعایت حقوق بشر نظیر آزادی

اجتماعات و آزادی بیان) را نقض نکند؛ چنین آزادی‌هایی باید شامل حق تشکیل و عضویت در احزاب سیاسی یا نامزدی مستقل باشد.

- به زبان ساده نوشته شده باشد و به [همه] زبان‌های کشور ترجمه شود.
- تشکیل نهاد مدیریت انتخابات مستقل و بی‌طرفانه‌ای را منظور کند.
- مواد قانونی را وضع کند که به‌طور ویژه و با جزئیات به مسائل انتخاباتی بپردازد و نیز بایستی حق دادخواهی برای اشخاصی که مورد ظلم واقع شده‌اند را دربر گیرد.

۲-۱. نظام‌های انتخاباتی

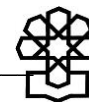
نظام انتخاباتی روشی است که از طریق آن آرا به کرسی‌های قانونگذاری تبدیل می‌شود. بنابراین گزینش نوع نظام انتخاباتی، تعیین‌کننده ماهیت نمایندگی و شیوه‌ای است که از طریق آن کرسی‌ها اختصاص داده می‌شوند. از چهار نظام انتخاباتی اصلی که در جهان مورد استفاده قرار می‌گیرند (در زیر به آنها اشاره شده است)، دو نظام انتخاباتی در منطقه سدک بسیار مشهور هستند که عبارتند از: نظام اکثریت نسبی^۱ که تحت عنوان نخست‌گزینی^۲ نیز شناخته می‌شود و نظام نمایندگی تناسبی^۳. نوع نظام انتخاباتی به کار گرفته شده تأثیر مستقیم بر مشارکت، به‌ویژه در مورد زنان و سایر گروه‌های محروم دارد. شواهد در منطقه سدک نشان می‌دهد که آن دسته از کشورهایی که از نظام نمایندگی تناسبی استفاده می‌کنند نسبت به کشورهایی که از نظام نخست‌گزینی استفاده می‌کنند، حضور زنان در پارلمان و حکومت محلی بیشتر است.

نظر به اینکه این نظام‌های انتخاباتی ماهیت نمایندگی را در قوه مقننه شکل می‌دهند، برخی از دولت‌های سدک نیز از نظام «کرسی‌های به‌طور ویژه منصوب شده» استفاده می‌کنند، که براساس آن حزب حاکم اجازه می‌یابد که بین چهار تا سی عضو پارلمان را منصوب کند. در این خصوص احزاب کشورهای منطقه سدک تمایل داشته‌اند که از مزایای سیاسی احزاب اپوزیسیون بهره‌برداری کنند که این امر موجب نارضایتی، منازعات و تنش‌های سیاسی در برخی از کشورهای سدک شده است. با این وجود، در تعدادی از کشورها این نوع نظام انتخاباتی بی‌شک برای ورود زنان و نمایندگانی از سایر گروه‌های محروم به پارلمان و دولت‌های محلی استفاده می‌شود.

• اصول پیشنهادی

- هرکدام از کشورهای منطقه سدک باید نظام انتخاباتی‌ای را اتخاذ کند که مطابق با تاریخ، خواست سیاسی و نظام حزبی ویژه خود باشد.

1. Member Plurality System
2. First – Past – The - Post
3. Proportional Representation

- نظام انتخاباتی بایستی در قانون اساسی درج شده باشد.

- قانون انتخابات بایستی به روشنی شکل، محتوا و روش نظام انتخاباتی اتخاذ شده را مشخص کند.

- همه ذینفعان، به‌ویژه انتخاب‌کنندگان، باید از نوع نظام انتخاباتی، چگونگی تخصیص کرسی‌های قانونگذاری توسط دولت، ماهیت نمایندگی و نتایج سیاسی نظام انتخاباتی برگزیده شده سر در بیاورند.

- نظام‌های انتخاباتی بایستی حقوق اساسی بشری و امنیت برگه‌های آرا را تقویت و پاسداری کنند.

- بایستی تمهیدات مثبتی مثل اقدام ایجابی، شامل تخصیص سهم‌هایی برای زنان و سایر گروه‌های محروم، به‌عنوان بخشی از نظام‌های انتخاباتی ملی و درون‌حزبی، اتخاذ شود و سازوکارهایی برای تضمین توانمندسازی آنها طراحی شود.

اصول زیر باید در قلب نظام انتخاباتی گنجانده شود:

۱. نمایندگی فراگیر گروه‌های جمعیتی و منافع سیاسی متنوع،
۲. جامعیت و مشارکت سیاسی بازیگران اصلی،
۳. مسئولیت‌پذیری (پاسخگویی) اعضای پارلمان در مقابل رأی‌دهندگان،
۴. نتیجه و فرآیند انتخاباتی مشروع و شفاف،
۵. حکمفرما بودن فرهنگ دموکراسی درون‌حزبی که اعتبار و مشروعیت فرآیند نامزدی را در احزاب سیاسی تضمین کند.

انواع نظام‌های انتخاباتی

چهار نوع اصلی نظام‌های انتخاباتی و ویژگی‌های اساسی آنها

الف) اکثریت نسبی تک‌عضوی^۱

این نوع نظام انتخاباتی، که عموماً تحت عنوان نخست‌گزینی شناخته می‌شود، ساده‌ترین نوع نظام‌های انتخاباتی است. در این نوع نظام، کشور به حوزه‌های انتخاباتی تقسیم می‌شود و از هر کدام از حوزه‌های انتخابیه فقط یک نامزد به عنوان نماینده آن حوزه در قوه قانونگذاری انتخاب می‌شود. برنده هر حوزه، نامزدی است که حداقل یک رأی بیشتر از هر کدام از سایر نامزدها به دست بیاورد و لازم نیست که از مجموع آرای سایر کاندیداها رأی بیشتری به دست بیاورد. هر چند که در این نظام ممکن است یک حزب دارای آرای اقلیت در سراسر کشور به حزب حاکم تبدیل شود، و این نظام از سوی احزاب کوچک غیرمنطقی به نظر می‌رسد، با این حال این نظام مشهور به این است که پاسخگویی عضو پارلمان به حوزه انتخابیه را موجب می‌شود. اکثریت کشورهای سدک از این نظام استفاده می‌کنند.

ب) نظام اکثریت تک‌عضوی^۱

در نظام اکثریت تک‌عضوی نیز کشور به حوزه‌های انتخابیه تقسیم می‌شود اما برتری این نظام نسبت به نظام اکثریت نسبی تک‌عضوی این است که برنده انتخابات باید اکثریت مطلق آرای حوزه انتخابیه را کسب کند. هرچند که این نظام در منطقه سدک به طور عمومی مورد استفاده قرار نمی‌گیرد، برخی از کشورها از این نظام برای انتخابات ریاست‌جمهوری استفاده می‌کنند. غالباً زمانی که یک نامزد ریاست‌جمهوری از تأمین اکثریت کامل درمی‌ماند، برگزاری یک انتخابات دیگر برای تعیین سرنوشت لازم می‌شود.

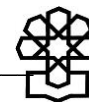
ج) نمایندگی تناسبی

هرچند که انواع متنوعی از نظام نمایندگی تناسبی وجود دارد، نوع متداول این نظام، نظام لیست حزبی بسته^۲ است. در اغلب نظام‌های نمایندگی تناسبی کل کشور باید به یک حوزه انتخابیه منفرد تقسیم شود. بنابراین به هیچ نوع فرآیند تعیین حدود حوزه انتخابیه آنگونه که در نظام‌های نخست‌گزینی و اکثریت تک‌عضوی مرسوم است نیازی نیست. نظام نمایندگی تناسبی به طور کلی تضمین می‌کند که همه احزابی که در انتخابات رقابت می‌کنند نمایندگانی به تناسب کل آرای صحیح مأخوذه در پارلمان داشته باشند. هر چند که این نظام مشهور به این است که نمایندگی بهتر و پاسخگویی بهتر به افکار عمومی را تضمین می‌کند، اما بیشتر از اینکه اعضای پارلمان را به رأی‌دهندگان متصل کند آنها را به احزاب وابسته می‌کند. فقط چهار کشور از منطقه سدک از نظام نمایندگی تناسبی استفاده می‌کنند.

د) تناسبی مختلط^۳

نظام تناسبی با اعضای مختلط، عناصر اصلی نظام‌های نخست‌گزینی و نمایندگی تناسبی را با هم ترکیب می‌کند. این نظام به برخی از اعضای پارلمان اجازه می‌دهد که از طریق نظام نخست‌گزینی انتخاب شوند، درحالی که اعضای دیگر، کرسی‌های قوه مقننه را از طریق لیست حزبی بسته به دست می‌آورند. با این که بسیاری از رأی‌دهندگان عادی این نظام را گیج‌کننده می‌دانند ولی نظام مذکور جنبه‌های مثبت دو نظام نخست‌گزینی و نمایندگی تناسبی، به‌ویژه نمایندگی فراگیر و پاسخگویی، را به حداکثر می‌رساند. از طرف دیگر نیز نظام تناسبی مختلط جنبه‌های منفی هر دو سیستم یاد شده را در خود دارد. تنها دو کشور منطقه سدک از این نوع نظام انتخاباتی استفاده می‌کنند.

1. Single Member Majority
2. The Closed Party List System
3. Mixed Member Proportional

۳-۱. نهاد مدیریت انتخابات

اغلب کشورهای سدک نهادهای مدیریت انتخابات^۱ در شکل کمیسیون‌های انتخاباتی مستقل^۲ دارند، و مدل‌های مختلفی را اتخاذ کرده‌اند. برخی از محدودیت‌های اجرایی آنها عبارتند از: استقلال محدود، اختیارات مبهم و منابع ناکافی. مناقشات معمولاً از فرآیند انتصاب‌ها و مدت تصدی اعضای نهادهای مدیریت انتخابات ناشی می‌شود که مشروعیت و اعتبار فرآیند انتخاباتی را تضعیف می‌کند.

• اصول پیشنهادی

- دولت باید به نهاد مدیریت انتخابات به اندازه کافی بودجه بدهد تا انتخاباتی معتبر و مشروع برگزار کند. نهاد مدیریت انتخابات باید از تداوم مالی و مدیریت مقرون‌به‌صرفه انتخابات حمایت کند. اندازه نهاد مدیریت انتخابات باید قابل کنترل باشد تا برگزاری مناسب، کارآمد، مورد توافق و به‌لحاظ مالی قابل دوام انتخابات تضمین شود.

- ترکیب (اعضای) نهاد مدیریت انتخابات باید «نماینده» جامعه باشد و حداقل ۳۰ درصد اعضای آن از زنان باشد. باید اشخاص مستقل که در جامعه به درستکاری مشهورند به عضویت در نهاد مدیریت انتخابات منصوب شوند. توصیه می‌شود که حداقل یکی از اعضای نهاد مدیریت از کسانی باشد که سمت قضایی بالایی دارند یا داشته‌اند (یک قاضی ارشد یا عالی‌رتبه). درصدی از اعضای نهاد مدیریت باید عضو تمام‌وقت باشند تا استمرار نهادی و سازمانی تضمین شود.

- فرآیندهای انتصاب و برکناری باید به‌روشنی طراحی شده و به‌گونه‌ای بی‌طرفانه، پاسخگو، شفاف اجرا شوند. این فرآیندها باید بر ضرورت استمرار نهادی نیز توجه داشته باشند.

- نهاد مدیریت انتخابات باید بیش از اینکه به یک وزارتخانه پاسخگو باشد، به شورای ملی یا پارلمان پاسخگو باشد و ملزم به ارائه گزارش سالیانه درباره فعالیت‌های خود به مجلس ملی باشد.

- بودجه نهاد مدیریت انتخابات باید از طریق رأی‌گیری در پارلمان یا مجلس شورای ملی تعیین شود.

۴-۱. مدیریت منازعه

منازعات مرتبط با انتخابات یکی از مهمترین عناصر تهدیدکننده ثبات سیاسی و دموکراسی در کشورهای سدک است. به‌طور تاریخی، نهادهای قضایی مانند دادگاه‌ها و به‌ویژه دادگاه‌های انتخاباتی، به منازعات و مشاجرات مرتبط با انتخابات رسیدگی کرده‌اند.

فرآیندهای جایگزین برای مدیریت منازعات و حل مناقشات از جمله میانجیگری، داوری و مصالحه به‌طور بالقوه ابزارهای سریع‌تر، مقرون‌به‌صرفه‌تر و قابل دسترس‌تری برای حل چنین مناقشاتی هستند.

1. The Election Management Body (EMBs)

2. Independent Electoral Commissions (IECs)

تنها اندک کشورهایی چنین فرآیندهایی را نهادینه کرده‌اند.

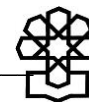
• اصول پیشنهادی

- فرآیندهای جایگزین برای مدیریت منازعات باید در چارچوب قانون وارد شوند.
- نهاد مدیریت انتخابات، احزاب سیاسی و جامعه مدنی باید به شکل‌گیری فرآیندهای پیشگیری از منازعات و مدیریت آنها (از جمله استراتژی‌هایی مثل کمیته‌های پیوند ذینفعان) کمک کنند تا از طریق آن فرآیندها جروبحث‌های مرتبط با انتخابات رفع شود.
- داوران و میانجیگران تعلیم‌دیده، کارکشته و مستقل باید در نهادهای مدیریت منازعات که از سوی نهاد مدیریت انتخابات تشکیل می‌شوند به کار گرفته شوند.
- توافقاتی که با میانجیگری، مصالحه و داوری به دست می‌آیند باید به وسیله قانون به اجرا گذاشته شوند.
- رویه‌های فرجام‌خواهی باید برای همه انتخابات‌ها پیش‌بینی شوند و باید از سوی دادگاه‌ها به مورد اجرا گذاشته شوند.

۲. مرحله قبل از انتخابات

۲-۱. تعیین حدود

در اغلب کشورهای منطقه سدک، نهاد مدیریت انتخابات نسبت به تعیین محدوده حوزه‌های انتخابیه مسئول است، البته برخی از کشورها کمیسیون‌های ویژه‌ای را برای تعیین محدوده تشکیل می‌دهند. در برخی از کشورها سازوکارهای تأسیس نهاد مسئول تعیین محدوده در قانون اساسی گنجانده شده است. توجه به این موضوع مهم است که فرآیند تعیین حدود یک کار فنی است که می‌تواند برای پیشبرد اهداف سیاسی مورد استفاده قرار گیرد. از این رو، مهم است که این فرآیند با معیارهای روشنی انجام شود (نگاه کنید به جدول ۱).

جدول ۱. تعیین حدود حوزه‌های انتخابیه

تعیین حدود باید تضمین کند که هر حوزه انتخابیه‌ای تقریباً شامل همه رأی‌دهندگان واجد شرایط باشد. ملاحظات ذیل باید در تعیین حدود حوزه‌ها مدنظر قرار بگیرند:

۱. تراکم جمعیت،
۲. راحتی حمل‌ونقل،
۳. ویژگی‌های جغرافیایی،
۴. الگوهای موجود سکونت انسانی،
۵. امکان مالی و ظرفیت اجرایی منطقه انتخاباتی،
۶. پیامدهای اجرایی و مالی تعیین مرزها،
۷. مرزهای موجود،
۸. جامعه مورد علاقه.

• اصول پیشنهادی

فرآیند تعیین حدود باید:

- از سوی نهادی مستقل و بی‌طرف که نماینده جامعه - شامل اشخاصی با مهارت‌های مناسب - باشد مدیریت شود.
- براساس معیارهایی که صریحاً مورد شناسایی قرار گرفته‌اند نظیر توزیع جمعیت، جامعه مورد علاقه، سهولت، ویژگی‌های جغرافیایی و سایر مرزبندی‌های قانونی یا طبیعی اجرا شود.
- از طریق یک فرآیند مشورتی برای عموم قابل دسترس باشد.
- در پی استفاده از مرزهای انتخاباتی به نفع گروه‌های ویژه یا منافع سیاسی نباشد.
- توسط یک هیئت به اجرا درآید.
- همه سطوح دولت، اعم از ملی و محلی را شامل شود.

۲-۲. ثبت نام رأی‌دهندگان

هدف از نام‌نویسی رأی‌دهندگان شناسایی اشخاصی است که برای رأی دادن در روز رأی‌گیری واجد شرایط هستند. تجربه اخیر کشورهای منطقه سدک این است که نهاد مدیریت انتخابات مسئول جمع‌آوری یک لیست ملی از رأی‌دهندگان و تأیید نام‌نویسی رأی‌دهندگان است. در بسیاری از کشورهای منطقه سدک، شفافیت و مشروعیت فرآیند نام‌نویسی رأی‌دهندگان مورد تردید واقع شده و منجر به عدم پذیرش نتایج انتخابات شده است. منازعات مرتبط با فرآیند نام‌نویسی از رأی‌دهندگان عبارتند از: تجویز قانونی برای رأی‌گیری، زمان اختصاص داده شده برای فرآیند نام‌نویسی، زمان

اختصاص یافته برای کنترل لیست رأی‌دهندگان و صحت لیست رأی‌دهندگان.

• اصول پیشنهادی

- فرآیند ثبت نام رأی‌دهندگان باید موجب مشارکت گسترده شود و نباید مانع مشارکت رأی‌دهندگان واجد شرایط شود.

- رأی‌دهندگان واجد شرایط باید به نام‌نویسی آسان و مستمر دسترسی داشته باشند.

- باید زمان کافی برای رأی‌دهندگان واجد شرایط برای نام‌نویسی، کنترل لیست رأی‌دهندگان، اعتراضات و اعلام پاسخ به درخواست‌ها وجود داشته باشد.

- باید تشریفات مقرون به صرفه‌ای برای شناسایی رأی‌دهندگان بنیان گذاشته شود، به گونه‌ای که بیشترین تعداد ممکن از رأی‌دهندگان واجد شرایط را دربرگرفته و در عین حال از نام‌نویسی‌های غیرقانونی و چندباره جلوگیری کند؛ به عنوان مثال باید توسعه کارت شناسایی ملی چندمنظوره همراه با سرشماری ملی از جمعیت صورت گیرد.

- شرایط لازم برای احزاب سیاسی فراهم شود تا فرآیند ثبت نام رأی‌دهندگان را از طریق عوامل حزبی خود کنترل کنند.

- احزاب باید، بدون هزینه، به لیست رأی‌دهندگان دسترسی داشته باشند.

- حق رأی دادن باید برپایه ملاحظات ذیل باشد:

الف) شهروندی،

ب) رسیدن به سن قانونی (که ممکن است در کشورهای مختلف، متفاوت باشد)،

ج) شرط سکونت، در صورت ضرورت،

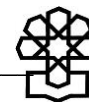
د) و هر دلیل دیگری برای عدم صلاحیت (یعنی زندانیان، اشخاص دارای سابقه جزایی، محرومان

ذهنی و غیره).

۳-۲. ثبت احزاب سیاسی

در اغلب کشورهای عضو سدک، احزاب سیاسی برای شرکت در انتخابات، ملزم به ثبت هستند. معمولاً مدت زمانی برای ثبت در نظر گرفته می‌شود. یک دمکراسی چندحزبی سالم، مشارکت تعدادی از احزاب سیاسی را ایجاب می‌کند.

ممکن است مدت زمانی که برای ثبت احزاب سیاسی در نظر گرفته می‌شود، به دلیل کافی نبودن زمان برای تأمین همه شرایط لازم مورد مخالفت احزاب قرار گیرد. فرآیند ثبت احزاب نباید ناقض اصل آزادی انجمن شود.

• اصول پیشنهادی

- باید اداره‌ای برای ثبت احزاب سیاسی مستقر شود و شرایط صلاحیت و عدم صلاحیت برای ثبت به روشنی در قانون گنجانده شود.
- هر چند که ثبت احزاب سیاسی باید تأمین‌کننده شرایط نظارتی از جمله میزان سپرده (ودیعه) احزاب و نامزدها، امضای رأی‌دهندگان ثبت‌نام شده و ارائه لوگوها و نام‌های حزبی باشد، ولی این شرایط نباید چنان سخت و سخت باشد که احزاب را از مشارکت در انتخابات محروم کند.
- باید ملاک‌های ثبت احزاب سیاسی به روشنی تعریف شده و با شفافیت به کار بسته شود و سازوکارهای شکایت را در خود داشته باشد.
- احزاب سیاسی باید نظامنامه انتخاباتی بعد از ثبت‌نام را امضا کنند.

۴-۲. فرآیند نام‌نویسی

الزام برای تعمیق دموکراسی باید دموکراسی درون حزبی را نیز شامل شود. انتخاب نامزدها در سطح حزب معمولاً دموکراتیک نیست و در کل با فقدان سازوکارهایی برای تشویق تنوع و نمایندگی برابر روبرو هستیم. رویه‌های انتخاباتی درون حزبی نباید ارزش‌های دموکراتیک را تضعیف کنند یا از نمایندگی زنان و سایر گروه‌های محروم جلوگیری به عمل آورند. با توجه به اینکه نام‌نویسی در برخی کشورها در سطح ملی انجام می‌شود نگرانی‌ها نسبت به فقدان دسترسی به مراکز نام‌نویسی که گاهی منجر به سلب صلاحیت کاندیداها می‌شود، افزایش یافته است.

• اصول پیشنهادی

- فرآیند نام‌نویسی نامزدها (اعم از نامزدهای مستقل یا حزبی) بایستی شفاف باشد.
- نامزدها بایستی بتوانند اوراق ثبت‌نام خود را در هر حوزه انتخاباتی که برایشان قابل دسترس است - نه فقط در حوزه‌ای که نامزد می‌شوند - ارائه نمایند.
- نامزدها باید زمان کافی برای تطبیق یافتن با شرایط ثبت‌نام داشته باشند.
- بایستی در هر حوزه کارشناسان ثبت‌نام‌کننده‌ای وجود داشته باشند تا دسترسی آسان و پذیرش سریع را تسهیل کنند.
- بایستی فرصت کافی برای مردم وجود داشته باشد تا فهرست‌های اسامی نامزدها را بررسی کنند و فرصت کافی وجود داشته باشد که مخالفت‌ها خود را نشان دهند و زمان کافی برای رفع جر و بحث‌ها وجود داشته باشد.
- باید قبل از شروع یک رقابت انتخاباتی، احزاب سیاسی و ادار شوند که نمایندگی برابر یا حداقل ۳۰ درصد کاندیداها را براساس بیانیه ۱۹۹۷ سدک درباره جنسیت و توسعه، تضمین کنند.

۲-۵. فرآیند مبارزه انتخاباتی

دوره بین نتیجه ثبت نام نامزدها و روز انتخابات زمانی است که احزاب سیاسی رقابت‌های سیاسی جدی خود را به نمایش می‌گذارند. در کشورهای سدک گاهی زمان اختصاص داده شده برای این منظور ناکافی است. در طول دوره رقابت‌های انتخاباتی، احزاب و نامزدهای رقیب تمایل دارند که آیین‌نامه اجرایی را زیر پا بگذارند و به اعمال خلاف قانون مثل تعیین مناطق «ورود ممنوع»، به منظور جلوگیری از ورود رقبا به آن، متوسل شوند.

• اصول پیشنهادی

- باید حداقل دو هفته برای احزاب و نامزدها جهت انجام رقابت انتخاباتی اختصاص داده شود.
- در فرآیند رقابت انتخاباتی، احزاب و نامزدها بایستی از آیین‌نامه اجرایی انتخابات تبعیت کنند.

۲-۶. رسانه‌ها

قانون اساسی اغلب کشورهای سدک آزادی مطبوعات را به‌عنوان یکی از حقوق اساسی پذیرفته است. با این حال، در بسیاری از کشورها حزب حاکم بر رسانه‌های عمومی سلطه دارد. با اینکه ظهور رسانه‌های مستقل تأثیر چالش برانگیزی بر این انحصار داشته است هنوز در مواردی این نگرش وجود دارد که رسانه‌ها به‌طور مؤثری به مردم پاسخگو نیستند و اغلب به گزارش‌های مغرضانه و احساساتی متوسل می‌شوند.

• اصول پیشنهادی

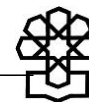
- همه نامزدها و احزاب رقیب بایستی دسترسی یکسانی به رسانه‌های عمومی داشته باشند.
- مقررات رسانه‌ها بایستی توسط یک مرجع رسانه‌ای مستقل که مسئولیت نظارت بر رسانه‌ها و اعمال مقررات بر آنها را به‌طور دائم دارد، منتشر شود.
- پوشش رسانه‌ای انتخابات بایستی در قالب یک آیین‌نامه اجرایی که به‌منظور ارتقای گزارش‌دهی عادلانه طراحی شده باشد، انجام شود.

۲-۷. استفاده از منابع عمومی

همه نامزدها و احزاب سیاسی دسترسی به منابع عمومی دارند. احزاب حاکم در کشورهای سدک، در استفاده از منابع عمومی از برتری غیرعادلانه‌ای برخوردارند. آنها به‌طور انحصاری به این منابع دسترسی دارند و از منابع مذکور برای اهداف انتخاباتی، برای بالا بردن منافع سیاسی خود، استفاده می‌کنند.

• اصول پیشنهادی

- بایستی مقرراتی برای استفاده از اموال و بودجه‌های عمومی برای اهداف سیاسی حزبی تنظیم شود.

- مقررات مزبور باید با هدف هم‌سطح کردن میدان بازی برای رقابت سیاسی تنظیم شده باشد.
- در کل بایستی استفاده از منابع عمومی برای فعالیت‌های حزبی سیاسی و مبارزات انتخاباتی ممنوع شود، اما اگر چنین منعی در کار نباشد دسترسی به آن باید به‌صورت برابر بوده و هزینه‌های آن پرداخته شود و شرایط چنین دسترسی و پرداختی به روشنی در قانون باید لحاظ شده باشد.
- نامزدها و احزاب سیاسی باید در ازای استفاده از چنین منابعی در مقابل نهاد مدیریت انتخابات پاسخگو باشند.

۲-۸. تهدید و خشونت سیاسی

تنها در یک فضای آزاد از هرگونه تهدید و خشونت سیاسی می‌توان از یک فرآیند انتخاباتی قانونی، معتبر، عادلانه و آزاد برخوردار بود. به‌هرحال، تهدید و خشونت سیاسی در زمان انتخابات در برخی از کشورهای عضو سدک اتفاق افتاده است. بنابراین لازم است که فرهنگ صلح و مدارا و توافق کلی در این خصوص که چه رفتاری قابل پذیرش و چه رفتاری غیرقابل پذیرش است، شکل بگیرد.

• اصول پیشنهادی

- همه ذینفعان انتخاباتی بایستی خودشان را به یک فرهنگ صلح و مدارا در همه اوقات متعهد کنند.
- همه ذینفعان انتخاباتی بایستی برنامه‌هایی را به اجرا بگذارند که فرهنگ صلح و مدارا را قبل از انتخابات، در طول انتخابات و بعد از روز انتخابات توسعه بدهد و تقویت کند.
- بایستی از طریق یک فرآیند مشورتی با مشارکت نهاد مدیریت انتخابات، احزاب سیاسی و سایر ذینفعان انتخاباتی یک آیین‌نامه اجرایی عملی برای تنظیم رفتار احزاب سیاسی و حامیان آنها تدوین شود.

۲-۹. نقش نیروهای امنیتی

نقشی که نیروهای امنیتی کشور - ارتش، پلیس و اطلاعات - در حفاظت از امنیت فرآیند انتخابات بایستی ایفا کنند در کشورهای سدک به‌طور مناسب پایه‌ریزی نشده است. به‌طور کلی، آنکه صلح را به‌طور روزانه، از جمله در روز انتخابات برقرار می‌کند، پلیس است. آنها در حفاظت از یکپارچگی فرآیند انتخاباتی نقشی اساسی ایفا می‌کنند. با این حال، حضور نیروهای امنیتی در ایستگاه‌های رأی‌گیری (حوزه‌های اخذ رأی) می‌تواند رأی‌دهندگان را تهدید نماید و ترس در آنها ایجاد کند.

• اصول پیشنهادی

- نیروهای امنیتی بایستی نقش بی‌طرفانه‌ای را در ایجاد امنیت انتخاباتی داشته باشند.
- نیروهای امنیتی باید براساس یک آیین‌نامه اجرایی که در قانون انتخابات قید شده باشد انجام وظیفه کنند و رفتارشان نباید رأی‌دهندگان را مرعوب کند.

- نهاد مدیریت انتخابات باید به‌طور منظم و پیوسته با نیروهای امنیتی تشکیل جلسه دهد و در مورد مسائل مربوط به امنیت روز رأی‌گیری، امنیت ملی در طول دوره انتخابات و هر نوع همکاری تدارکاتی دیگری که ممکن است لازم شود، مذاکره کنند.
- اگر که لازم باشد که نیروهای امنیتی در روز انتخابات در خارج از حوزه‌های انتخابیه خود مشغول به خدمت باشند باید شرایط ویژه‌ای برای آنها در نظر گرفته شود که قبل از روز انتخابات رأی خود را بدهند.

۱۰-۲. تأمین هزینه احزاب سیاسی

اکثریت کشورهای عضو سدک برای احزاب سیاسی بودجه‌های عمومی در نظر می‌گیرند تا در راستای اهداف انتخاباتی خود هزینه کنند. اختصاص چنین بودجه‌ای به‌منظور ایجاد فرصت برابر در میدان بازی و تقویت فرآیند دمکراتیک ضروری است. باین‌حال، در برخی از کشورها، بودجه عمومی تأمین نمی‌شود و احزاب سیاسی معمولاً منابع سرمایه‌گذاری خارجی را فاش نمی‌کنند.

• اصول پیشنهادی

- بودجه عمومی باید شامل همه احزاب (و نامزدهای مستقل) حاضر در انتخابات شود؛ احزاب و نامزدهایی که در انتخابات‌های قبلی مورد حمایت قرار گرفته‌اند.
- نهاد مدیریت انتخابات باید مسئول نظارت و کنترل مقررات استفاده از این بودجه‌های عمومی باشد.
- باید به تأسیس قواعد حاکم بر افشای همه منابع بودجه‌های احزاب سیاسی توجه شود.

۱۱-۲. آموزش مدنی و رأی‌دهندگان

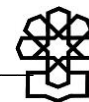
همه کشورهای عضو سدک آموزش مدنی و آموزش رأی‌دهندگان را به کمک سازمان‌های غیردولتی^۱ و سایر نهادهای جامعه مدنی به اجرا می‌گذارند.

اغلب برنامه‌های آموزشی مدنی و رأی‌دهندگان هم به لحاظ محتوا و هم به لحاظ تکرار، ناکافی هستند و بیش از حد به بودجه‌های کمک‌کنندگان وابسته‌اند. زنان، جوان و رأی‌دهندگان روستایی، به‌ویژه آنهایی که ساکن مناطق دوردست هستند، اغلب به برنامه‌های آموزش رأی‌دهندگان دسترسی ندارند. بی‌سوادی نیز مانعی بر آموزش رأی‌دهندگان است. این کاملاً پذیرفته شده است که این مشکلات باعث بی‌تفاوتی رأی‌دهندگان می‌شود. بی‌تفاوتی در بین جوانان منطقه شایع است.

• اصول پیشنهادی

- در راستای تعمیق دمکراسی، باید مشارکت تقویت و انتخابات آگاهانه تشویق شود و آموزش مدنی و آموزش رأی‌دهندگان مورد توجه ویژه‌ای در منطقه سدک قرار گیرد.

1. Non – Governmental Organizations (NGOs).

- به منظور تضمین کنترل کیفیت و یکپارچگی، باید مسئولیت کامل هماهنگی آموزش مدنی و رأی‌دهندگان به هیئت‌های مدیریت انتخابات واگذار شود.
- آموزش رأی‌دهندگان باید با هدف ضرورت آموزش دموکراسی و مدنی در سراسر کشور، حتی در بین انتخابات‌ها، فراهم شود.
- دولت‌ها باید اعتباری را در بودجه انتخابات، برای آموزش مدنی و رأی‌دهندگان اختصاص دهند.
- آموزش مدنی و رأی‌دهندگان باید به گونه‌ای انجام شود که غیرجانبدارانه، مستقل، هماهنگ و پایدار باشد.
- باید تلاش و توجه ویژه‌ای به رأی‌دهندگان روستایی و مشارکت زنان و جوانان در انتخابات‌ها صورت گیرد.
- ظرفیت‌های جامعه مدنی، نظیر سازمان‌های غیردولتی، سازمان‌های اجتماع‌محور^۱، سازمان‌های عقیده‌محور^۲ و سایر نهادها، باید بر آموزش مدنی و رأی‌دهندگان نظارت کرده و مورد حمایت قرار دهند تا توزیع مؤثر در سراسر کشور تضمین شود.
- انجمن‌های موجود، از جمله انجمن‌های قدیمی، نیز باید برای آموزش و آگاهی دادن به رأی‌دهندگان در خصوص انتخابات مورد استفاده قرار گیرند.
- احزاب سیاسی بایستی حامیان خود را با آموزش مدنی و رأی‌دهندگان و اطلاعات مربوط به فرآیند رأی‌گیری - که بایستی مطابق آموزش رأی‌دهندگان و اطلاعات ارائه شده هیئت مدیریت انتخابات باشد - تجهیز کنند.

۳. مرحله انتخابات

بالا بردن مشارکت مردمی در فرآیند انتخابات روش مهمی برای تقویت دموکراسی است. چنین اتفاقی تنها در صورتی رخ خواهد داد که مردم نسبت به فرآیند انتخابات اعتماد داشته باشند و در صورتی تحقق پیدا خواهد کرد که فرآیند انتخابات برای مردم قابل دسترس باشد. عدم اعتماد و دسترسی محدود ممکن است منجر به بی‌تفاوتی رأی‌دهندگان شود، همانگونه که مدارک مربوط به شرکت اندک رأی‌دهندگان به‌طور کلی در برخی از کشورها نشان می‌دهد.

۳-۱. حوزه‌های اخذ رأی

مکان حوزه‌های اخذ رأی نقش مهمی در تضمین دسترسی آسان به فرآیند انتخابات دارد. انتخاب حوزه‌های اخذ رأی معمولاً براساس عواملی مثل تعداد رأی‌دهندگان هر حوزه، نزدیکی حوزه‌ها به

1. Community Based Organizations (CBOs)

2. Faith Based Organizations (FBOs)

رای‌دهندگان، وسایل ارتباطی کافی و حمل‌ونقل و سایر ملاحظات تدارکاتی صورت می‌گیرد. در اغلب کشورهای عضو سدک، توازنی بین خدمات و زیرساخت‌ها در مناطق شهری و روستایی وجود ندارد؛ حوزه‌های انتخابیه در مناطق شهری نسبت به مناطق روستایی قابل دسترس‌تر و مجهزترند.

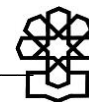
• اصول پیشنهادی

- باید تلاش شود که تجهیزات انتخاباتی برای رای‌دهندگان محروم و ستمدیده مثل ناشنویان و نابینایان قابل دسترس باشد. در صورت نبود چنین تجهیزاتی همیارانی پیش‌بینی شود که رای‌دهندگان را برای رای دادن کمک کنند.
- در هر جا که امکان داشته باشد، ترتیبات ویژه‌ای برای گروه‌های خاصی از رای‌دهندگان، از جمله زندانیان و رای‌دهندگان خارج از کشور، باید در نظر گرفته شود تا بتوانند رای بدهند.
- حوزه‌های اخذ رای بایستی در محلی واقع شوند که برای همه رای‌دهندگان، به‌ویژه برای مسن‌ترها و افراد ناتوان قابل دسترس باشند.
- برای تضمین دسترسی آسان، کاهش زمان انتظار و ارتقای کارآمدی به نسبت تراکم جمعیت و الگوهای اسکان، حوزه‌های رای‌گیری وجود داشته باشد.
- ساختمان‌های عمومی مثل مدارس برای استقرار حوزه‌های رای‌گیری در اولویت باشند. در صورت لزوم، باید از واحدهای سیار استفاده شود.
- عوامل حوزه‌های رای‌گیری (کارکنان) باید به گونه بی‌طرفانه‌ای از سوی نهاد مدیریت انتخابات استخدام شوند و به‌خوبی تا روز انتخابات آموزش ببینند.
- معیارهای گزینش برای استخدام کارکنان حوزه‌های اخذ رای و فرآیندهای مدیریت اجرایی بایستی توسط نهاد مدیریت انتخابات نهادینه شوند.
- عوامل حزبی، و اشخاصی که مجاز به حضور در پای صندوق‌های رای هستند، باید درخصوص فرآیند رای‌گیری و نیز نقش و عملکرد خود در حوزه رای‌گیری آموزش ببینند.

۲-۳. مخفی بودن برگه‌های رای

مخفی بودن برگه‌های رای یکی از بزرگ‌ترین اصولی است که برپایه آن انتخابات قانونی و معتبر، آزاد و عادلانه برگزار می‌شود. دست‌اندرکاران انتخاباتی، عوامل حزبی و حامیان حزبی بایستی مطمئن شوند که آرای آنها مخفی خواهد ماند تا بدین‌وسیله از بروز سوءتفاهمات، بی‌اعتمادی، خشونت سیاسی، رعب و ترس از مجازات سیاسی و قربانی کردن رای‌دهندگان جلوگیری شود.

اکثریت کشورهای عضو سدک مخفی بودن برگه‌های رای را رعایت می‌کنند. باین همه، مواردی گزارش شده است که تلاش‌هایی برای تضعیف مخفی بودن برگه‌های رای از طریق اطلاعات غلط و

تهدید و ارباب صورت گرفته است.

• اصول پیشنهادی

- صندوق‌های رأی‌گیری باید به نحوی استقرار پیدا کنند که کسی نتواند ببیند که رأی‌دهندگان بر روی برگه‌های رأی چه چیزی را می‌نویسند.
- باید رویه‌های روشنی وجود داشته باشد که براساس آن بتوان کمک‌های ضروری به رأی‌دهندگان ناتوان، بی‌سواد و مسن ارائه کرد و تا جایی که ممکن است از حق آنها برای دادن رأی مخفی حراست کرد.
- زمان طراحی برگه‌های رأی دارای شماره سریال و تهرگ باید همه نوع اقدامات احتیاطی پیش‌بینی شود که انطباق برگه‌های رأی داده شده با اسامی رأی‌دهندگان غیرممکن شود.

۳-۳. برگه‌های آرا، صندوق‌های آرا و لوازم انتخاباتی

اکثریت کشورهای عضو سدک، از جمله آن کشورهایی که از نظام رأی‌گیری الکترونیکی برخوردارند، از برگه‌های رأی کاغذی و صندوق‌های رأی استفاده می‌کنند. در اغلب موارد نهادهای مدیریت انتخابات بر تولید و امنیت لوازم رأی‌گیری نظارت می‌کنند. در برخی از موارد، لوازم انتخابات در خارج تهیه می‌شوند. در صورتی که نهاد مدیریت انتخابات بر لوازم انتخابات به درستی نظارت نکند، خرید، توزیع و انواع لوازم انتخاباتی ممکن است ایجاد منازعه کند.

• اصول پیشنهادی

- برگه‌های رأی بایستی تحت مدیریت نهاد مدیریت انتخابات و با رعایت حداکثر نکات امنیتی طراحی شود. طرح صندوق‌های رأی و همه لوازم انتخاباتی بایستی یکدست باشد.
- به جای فیش یا تمبر، باید از برگه‌های رأی استفاده شود.
- همه لوازم انتخاباتی (صندوق‌های رأی، برگه‌های رأی، دفاتر ثبت آرا، جوهر پاک‌نشده و غیره) باید به موقع و به مقدار بیش از حد نیاز در همه حوزه‌ها توزیع شود.
- تهیه لوازم انتخاباتی، باید در یک حالت شفاف انجام شود.
- برگه‌های رأی باید به گونه‌ای طراحی شوند که رأی‌دهندگان بتوانند به آسانی از آنها سر در بیاورند.
- لوازم انتخاباتی حساس مثل صندوق‌های رأی و برگه‌های رأی بایستی تحت تدابیر امنیتی شدید جمع‌آوری و تحویل داده شود تا از تقلب انتخاباتی جلوگیری شود.
- باید روش‌های مناسبی جهت جلوگیری از چند بار رأی دادن اتخاذ شود.
- در آغاز و پایان رأی‌گیری، باید شیوه‌های باز کردن و مهر و موم کردن صندوق‌های رأی‌گیری برای بررسی عوامل حزبی و سایر ناظرانی که ممکن است حضور داشته باشند شفاف باشد.
- در مواردی که لازم باشد که صندوق‌های رأی و سایر لوازم انتخاباتی حساس هنگام شب در جایی باقی

بمانند، باید عوامل حزبی و ناظران اجازه داشته باشند که همراه صندوق‌های رأی در حوزه بمانند یا به جای آن، این امکان باید وجود داشته باشد که آنها بتوانند مهر خاص خود را بر صندوق‌های رأی بزنند.

۳-۴. شمارش آرا

در کشورهای سدک شمارش آرا، به صورت دستی در حوزه‌های اخذ رأی انجام می‌شود که پذیرش این امر از سوی احزاب سیاسی و رأی‌دهندگان در کشورهای مختلف متفاوت است. به منظور تقویت اعتبار و شفافیت شمارش، برخی از کشورهای سدک در حال ایجاد مراکز نتایج انتخابات هستند تا امکان ثبت ملی نتایج را فراهم آورند. جابجایی برگه‌های رأی بین مرکز رأی‌گیری و مرکز شمارش، منبع بالقوه‌ای برای سوءظن و تقلب است.

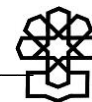
• اصول پیشنهادی

- نهاد مدیریت انتخابات باید مسئولیت کامل مدیریت فرآیند شمارش را در دست داشته باشد.
- شیوه‌های شمارش باید برای دست‌اندرکاران انتخاباتی، عوامل حزبی، ناظران و هر شخص دارای مجوزی که در طول شمارش آرا حاضر می‌شود، شناخته شده باشند.
- فرآیند شمارش باید فوراً بعد از بسته شدن رأی‌گیری در حوزه شروع شود.
- اگر که قرار است حوزه اخذ رأی به‌عنوان یک حوزه شمارش رأی به صورت مؤثر ایفای نقش کند، بایستی از امنیت، روشنایی و وسایل ارتباطی کافی برخوردار باشد.
- در صورت امکان، عواملی که شمارش آرا را به عهده دارند نباید همان‌هایی باشند که در فرآیند رأی‌گیری درگیر بوده‌اند.
- عوامل شمارش آرا باید آموزش کافی دیده باشند.
- زمانی که فرآیند شمارش آرا تمام شد نتایج بایستی فوراً در حوزه رأی اعلام و پست شود.

۴. مرحله بعد از انتخابات

۴-۱. اعلام نتایج سراسری

در اغلب کشورهای سدک، نهاد مدیریت انتخابات مسئول اعلام رسمی نتایج انتخابات است. در بیشتر این کشورها، به دلیل کند بودن روند شمارش آرا، ناهماهنگی و زیرساخت‌های ضعیف، تأخیر بیش از حد در اعلام نتایج معمول است. این امر منجر به سوءظن و کاهش میزان پذیرش نتایج می‌شود که هر دو یکپارچگی فرآیند انتخاباتی را تحت تأثیر قرار می‌دهند.

• اصول پیشنهادی

- مراکز نتایج بایستی در همه کشورهای سدک تأسیس شوند و برای عموم باز باشند و باید مورد استفاده قرار گیرند تا پذیرش نتایج انتخابات تضمین شود.
- قانون انتخابات بایستی بازه زمانی مشخصی را معین کند که در طول آن زمان نتایج اعلام شوند، تا به این طریق عدم اعتماد کاهش یافته و احتمال منازعه یا تقلب به حداقل ممکن برسد.
 - قانون انتخابات بایستی به روشنی معین کند که چه کسی مرجع اعلام نتایج است.
 - نتایج باید از مراکز نتیجه به صورت علنی (برای عموم) اعلام شود.
 - بایستی برای تأیید نتایج و تعیین محل کرسی‌ها بازه‌های زمانی در نظر گرفته شود.
 - گزارش نهاد مدیریت انتخابات در مورد انتخابات بایستی شامل جزئیات آماری تعداد رأی‌دهندگان واجد شرایط رأی دادن - کسانی که ثبت نام شده‌اند - و کسانی که رأی داده‌اند، باشد.

۲-۴. پذیرش نتایج

در برخی از کشورهای سدک نتایج انتخابات به دلایل گوناگونی مورد مناقشه قرار گرفته‌اند. این دلایل عبارتند از: نبود شفافیت و پاسخگویی و انحصاری بودن سیستم.

• اصل پیشنهادی

- فرهنگ پذیرش نتایج انتخابات باید از طریق آموزش مدنی و تقویت شفافیت فرآیند انتخابات تقویت شود.

۳-۴. ارزیابی بعد از انتخابات

برگزاری انتخابات معتبر، مقرون به صرفه و پایدار مستلزم این است که ارزیابی‌ای از انتخابات انجام شود. این بررسی باید یا از طریق ارزیابی مشاوران مستقل که مورد قبول نهاد مدیریت انتخابات نیز باشند انجام شود و یا با استفاده از نظرسنجی، افکارسنجی و پژوهش. نهادهای مدیریت انتخابات، در اغلب کشورهای منطقه سدک، ارزیابی بعد از انتخابات را برعهده گرفته و پیشنهادهای را برای انتخابات آینده ارائه می‌دهند.

• اصول پیشنهادی

- ارزیابی فرآیند انتخابات در صورتی مؤثر خواهد بود که شامل ارزیابی از ذی‌نفعان انتخاباتی نظیر کارکنان و بازرسان نهاد مدیریت انتخابات، احزاب سیاسی، ناظران، رسانه‌ها، رأی‌دهندگان و سایر سازمان‌های جامعه مدنی باشد.
- باید یک جدول نتایج طراحی شود تا نشان دهد که چه تعداد از زنان، مردان و جوانان در سنین مختلف رأی داده‌اند. این امر اطلاعات مفیدی را برای آموزش رأی‌دهندگان و برنامه‌ریزی برای انتخابات

آینده گردآوری می‌کند.

- نتایج ارزیابی فرآیند بایستی به اطلاع ذینفعان انتخابات برسد.
- نهاد مدیریت انتخابات باید گزارش نهایی را در مورد انتخابات به یک نهاد مناسب تقدیم کند.
- عملکرد نهاد مدیریت انتخابات بایستی بعد از هر انتخاباتی مورد ارزیابی قرار گیرد.

۴-۴. مناقشات بعد از انتخابات

مناقشات بعد از انتخابات زمانی رخ می‌دهند که احزاب بازنده نتایج را قبول نداشته باشند. بنابراین اتخاذ سازوکارهایی برای حل این مناقشات بسیار مهم است. چرا که آنها پتانسیل تضعیف یکپارچگی فرآیند انتخاباتی و دامن زدن به مناقشات اجتماعی پیدا و پنهان را دارند.

• اصول پیشنهادی

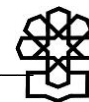
- باید اصول روشنی برای دادخواست علیه نتایج و سایر موضوعاتی که مربوط به اجرای انتخابات هستند وجود داشته باشد.
- هرگونه ساختاری که برای مدیریت منازعات - علاوه بر پشتیبانی از قضاوت مناسب - تأسیس می‌شود در دوره بعد از انتخابات در جهت تسهیل امر حل منازعات باید عمل کند.

۵. کنترل و نظارت بر انتخابات

کنترل و نظارت بر انتخابات بخش جدایی‌ناپذیری از فرآیند انتخاباتی در کشورهای سدک شده است و ناظران و کنترل‌کنندگان مورد قبول سازمان‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی در این فرآیند حضور دارند و این ناظران و کنترل‌کنندگان نقش مهمی در تقویت شفافیت و اعتبار انتخابات و پذیرش نتایج ایفا کرده‌اند.

هرچند که دو اصطلاح کنترل^۱ و نظارت^۲ اغلب به جای هم به کار برده می‌شوند، اما باید توجه داشت که این دو فرآیند علیرغم به هم بافتگی‌شان، کاملاً متمایزند. نظارت شامل جمع‌آوری اطلاعات یا تحقیق از محل و ارزیابی مستند از اعتبار، قانونی بودن (مشروعیت) و شفافیت فرآیند انتخاباتی می‌شود. این فرآیند اغلب توسط عوامل خارجی که نمی‌توانند به هیچ وجه در عملیات رأی‌گیری و شمارش آرا دخالت کنند انجام می‌شود. در حالی که کنترل به جمع‌آوری و بررسی اطلاعات و ارزیابی فرآیند انتخاباتی اشاره دارد. فرآیند مذکور توسط عوامل داخلی انجام می‌شود که می‌توانند توجه مقامات برگزارکننده را به نقض‌های مشاهده شده در عملیات رأی‌گیری و شمارش آرا جلب نمایند.

1. Monitoring
2. Observation

نظارت و ارزیابی انتخابات ممکن است به دو شکل انجام شود:

الف) بلندمدت، که همه مراحل فرآیند انتخاباتی را شامل می‌شود.

ب) کوتاه‌مدت، که عمدتاً فعالیت‌های روز رأی‌گیری را شامل می‌شود.

این فرآیندها ابزارهای عمده‌ای برای ارزشیابی و ارزیابی این موضوع‌اند که آیا فرآیند انتخاباتی در کشور مورد نظر به طور آزاد، عادلانه، شفاف و معتبر انجام شده است یا نه؟ علاوه بر این، نظارت و ارزیابی می‌تواند به کشور برگزارکننده انتخابات کمک کند که از منازعات مربوط به انتخابات، از طریق گزارش به موقع و بی‌طرفانه و نیز شناسایی نقاط قوت و ضعف‌های احتمالی فرآیند انتخابات در کل جلوگیری کرده و آنها را مدیریت و دگرگون کنند.

در نهادهای منطقه سداک نظیر مجمع کمیسیون‌های انتخاباتی کشورهای سداک، مؤسسه انتخاباتی آفریقای جنوبی، مجمع پارلمانی سداک، شبکه حمایت انتخابات سداک و سازمان‌های جامعه مدنی، ملی و منطقه‌ای بسیاری، از جمله سازمان‌های غیردولتی، سازمان‌های عقیده‌محور و اتحادیه‌های تجاری، به طور فزاینده‌ای در نظارت/ارزیابی انتخابات دخیل شده‌اند.

• اصول پیشنهادی

- تا جایی که ممکن است مأموران نظارت و ارزیابی بایستی ماه‌ها قبل از روز رأی‌گیری یک «تیم ارزیابی پیش از انتخابات» برای کشور میزبان تشکیل دهند تا معلوم شود که آیا پیش‌شرط‌های لازم برای اعزام یک هیئت وجود دارد یا نه؟ این پیش‌شرط‌ها عبارتند از: فعالیت سیاسی آزاد و ضمانت‌هایی که برپایه آنها ناظران و ارزیابان بتوانند به‌طور آزادانه جستجو کنند و سازمان‌هایی را به انتخاب خودشان برای کمک به ارزیابی آنها از فرآیند انتخابات به خدمت بگیرند.
- هیئت‌های ناظر و ارزیاب بایستی به موقع برای نظارت و ارزیابی مهیا شوند، به نحوی که با داشتن امکانات لجستیکی کافی بتوانند به خوبی در پیشبرد روز رأی‌گیری ایفای نقش کنند.
- هیئت‌های نظارت و ارزیابی بایستی مطمئن شوند که همه شرکت‌کنندگان هر نوع تضاد منافی را قبل از شرکت در مأموریت بیان می‌کنند.
- هیئت‌های نظارت و ارزیابی بایستی به کمک هم اطلاعات کاملی را از منطقه سداک در کل و از کشور برگزارکننده انتخابات به‌طور ویژه داشته باشند.
- نهاد مدیریت انتخابات یا مقام (مرجع) مرتبط بایستی از هیئت‌های ناظر به موقع دعوت کند تا به‌طور مناسبی آماده شود.
- هیئت‌های ناظر و ارزیاب بایستی از سوی نهاد مدیریت انتخابات کشور یا از سوی هر نهاد دیگر مرتبط پذیرفته شوند.
- نهاد مدیریت انتخابات بایستی اطمینان دهد که فرآیند پذیرش ناظران و ارزیاب‌ها سریع، کارآمد و

بدون تبعیض خواهد بود.

- ناظران و ارزیاب‌های انتخاباتی پس از پذیرفته شدن باید به‌عنوان مهمان از همان حمایت‌هایی که قانون و مقامات (مراجع) در خصوص شهروندان کشور اعمال می‌کنند برخوردار باشند.

- هیئت‌های نظارت و ارزیاب بایستی فهرست جامعی از معیارهای ارزیابی را در خصوص فرآیند انتخابات فراهم آورند.

- هیئت‌های نظارت و ارزیاب بایستی با همه بازیگران در فرآیند انتخابات تعامل کنند و جلساتی را با همه ذینفعان اصلی و بازیگران عمده، نظیر نهاد مدیریت انتخابات، رسانه‌ها، احزاب سیاسی، سازمان‌های جامعه مدنی و نیروهای امنیتی سازمان دهند.

- هیئت‌های نظارت و ارزیاب بایستی اخبار و گزارش‌های ارزیابی نهایی را که به‌طور حرفه‌ای، معتبر و بی‌طرفانه‌ای نوشته شده است در سطح گسترده‌ای تهیه و منتشر کنند؛ به‌گونه‌ای که به نهاد مدیریت انتخابات و سایر احزاب ذینفع در شناسایی محدودیت‌ها و کمبودهای فرآیند انتخابات کمک کند. این محدودیت‌ها و کمبودها بایستی از سوی نهاد مدیریت انتخابات و سایر گروه‌های ذینفع، در فراهم کردن مقدمات انتخابات بعدی مورد توجه قرار گیرد.

- گزارش‌های به موقع هیئت‌های نظارت و ارزیاب انتخابات ممکن است به هیئت‌های مدیریت منازعات انتخاباتی در جلوگیری از منازعه احتمالی و یا مدیریت آن کمک کند.

- نهاد مدیریت انتخابات بایستی با مشورت ذینفعان انتخاباتی، یک نظامنامه اجرایی برای ناظران و ارزیابان انتخاباتی را تهیه کند تا رفتار قابل قبول و سازگار با قانون اساسی و قوانین انتخاباتی کشور را تضمین کند.

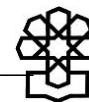
- ناظران و ارزیابان بایستی اصول گفته شده در این سند را به‌عنوان پایه‌ای برای ارزیابی فرآیندهای انتخاباتی آتی در منطقه سدک، مورد استفاده قرار دهند.

- این امر حیاتی است که نظامنامه‌های رفتاری نباید توانایی ناظران و ارزیابان را برای انجام وظایفشان به آسانی مورد تعدی قرار دهند.

- یک نظامنامه اجرایی استاندارد برای ناظران و ارزیابان انتخاباتی باید به دنبال این باشد که رفتار آنها را در راستای ارزش‌هایی، از جمله ارزش‌های زیر، تقویت کند.

- رعایت قانون اساسی و قوانین کشور میزبان،
- احترام به فرهنگ و سنت‌های کشور میزبان،
- اعلام هر نوع تضاد منافی قبل از شرکت در مأموریت،
- فعالیت به شیوه‌ای کاملاً بی‌طرفانه و غیرمتعصبانه در ارتباط با همه ذینفعان انتخاباتی

از جمله رأی‌دهندگان، کاندیداها یا احزاب سیاسی و رسانه‌ها،

- پرهیز از اقداماتی که ممکن است به درکی جانبدارانه از یک کاندیدا یا حزب سیاسی خاص منجر شود،
- پرهیز از پوشیدن هر نوع سمبل‌ها و رنگ‌های حزبی،
- کمک به مشروعیت بخشی به فرآیند انتخاباتی و نتایج آن یا هر جنبه دیگری از جوانب انتخابات.
- حمایت از تقویت و احترام به حقوق سیاسی، مدنی، قانونی و سایر حقوق بشری در کشور میزبان،
- بالا بردن اعتماد عمومی نسبت به فرآیندهای انتخاباتی،
- تلاش برای حمایت و نشان دادن علاقمندی نسبت به کسانی که مستقیماً در فرآیند انتخابات درگیرند،
- کشف و افشای هر نوع بی‌قانونی‌ها و بدکارکردی‌های مشاهده شده در فرآیند انتخابات به‌منظور پاسخگویی احتمالی نهادهای مرتبط،
- اعمال داوری دقیق و بالاترین سطح رازداری در همه حال.

نتیجه‌گیری

مجمع کمیسیون‌های انتخاباتی کشورهای جامعه توسعه آفریقای جنوبی و مؤسسه انتخاباتی آفریقای جنوبی اذعان دارند که حکمرانی دموکراتیک یکی از بزرگ‌ترین چالش‌هایی است که امروزه در برابر کشورهای منطقه سدک وجود دارد و اذعان دارند که انتخابات اهمیت خاصی در یک دموکراسی دارد. این سند راهنمایی جامع برای مدیریت، نظارت و ارزیابی انتخابات در منطقه سدک است. این سند، دستوراتی را به‌طور مختصر، برای تقویت یک دموکراسی کارآمد در منطقه و به‌ویژه برای برگزاری انتخابات آزاد، عادلانه، مشروع و معتبر به‌عنوان یکی از پیش‌شرط‌های اساسی تقویت پرورش و تحکیم دموکراسی پیشنهاد می‌دهد.

این پیشنهادها برپایه این عقیده راسخ قرار دارند که اتخاذ آنها موارد زیر را موجب خواهد شد.

- تزریق تدریجی اعتماد و اطمینان ضروری به مدیریت انتخابات در همه سطوح،
- تقویت حس مالکیت فرآیند انتخاباتی در عموم،
- افزایش مشارکت در انتخابات در میان مردم،

بدین ترتیب منطقه آفریقای جنوبی گام‌های قابل ستایشی را به سوی تضمین انتخابات موفقیت‌آمیز، فارغ از منازعه و مشاجره برخواهد داشت. این شرایط پیش‌شرطی برای صلح، ثبات و پیشرفت منطقه هستند که می‌تواند بر ارزش تحکیم دموکراتیک در منطقه بیفزاید.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۴۶۵۹

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اصولی برای مدیریت، کنترل و نظارت در انتخابات

نام دفتر: مطالعات سیاسی (گروه سیاست داخلی)

تهیه و تدوین: خیراله خیری اصل

ناظر علمی: محمدرضا شمس

متقاضی: معاونت پژوهش‌های سیاسی - حقوقی

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی:

۱. انتخابات
۲. مدیریت انتخابات
۳. نظام‌های انتخاباتی
۴. جامعه توسعه آفریقایی جنوبی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴/۱۱/۱۰